VARTOK ATSAKINGAI

Rūpinkis savimi ir aplinka

BPD
BENDRASIS PROGRAMAVIMO DOKUMENTAS

EUROPOS SĄJUNGA

Rúpinkis savimi ir aplinka

© APLINKOSAUGOS INFORMACIJOS CENTRAS, 2007

Jurgitos Mačiūnaitės, Inesos Tautkevičiūtės, Justinos Benaitytės tekstas.
Piešinių autorius Lukas Medeišis

Išleido LĮ „Kriventa“, Pietario g. 5-3, LT-03122Vilnius, tel./faks. +370 5 265 06 29
El. p. kriventa@takas.lt www.kriventa.lt
Dizaineris Simonas Barščiauskas

Leidinys yra išleistas įgyvendinant projektą „Informuota visuomenė – darnios plėtros garantas“.
Projektą remia Lietuvos Respublika, iš dalies finansuoja Europos Sąjunga.
Pagrindinis projekto tikslas – ugdyti Lietuvos gyventojų ekologinį sąmoningumą ir skatinti aplinkai palankų vartojimą, prisidedant prie darnios plėtros įgyvendinimo.

Mielieji vaikai,

Džiaugiamės jums pristatydami knygelę apie aplinkos apsaugą ir atsakingą vartojimą. Kodėl reikia rūpintis aplinka? Ogi todėl, kad būtumėt sveiki, laimingi, kad Žemėje būtų gera gyventi ne tik jums, bet ir jūsų vaikams.

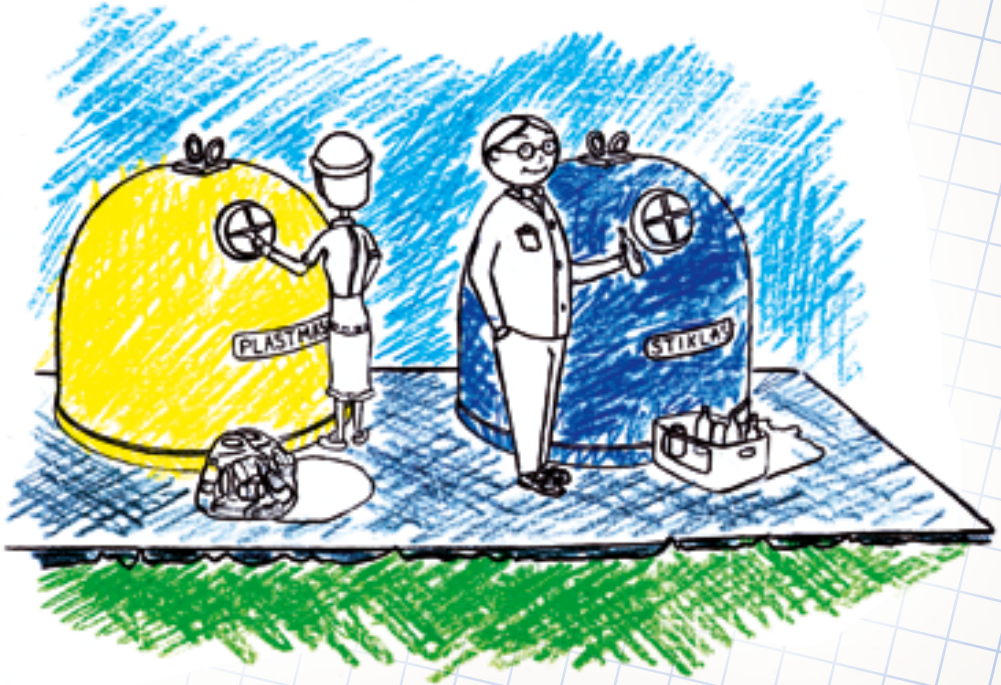
Dalį piešinių nuspalvinome mes, dalį palikome jums – pabaikite spalvinti, sugalvokite knygelės personažų vardus. Ir paprašykite, kad auklėtojai, mokytojai ar tėveliai padėtų parašyti laiškutį mums – paskutiniajame puslapyje yra keletas klausimų. Teisingai atsakiusiųjų laukia prizai!

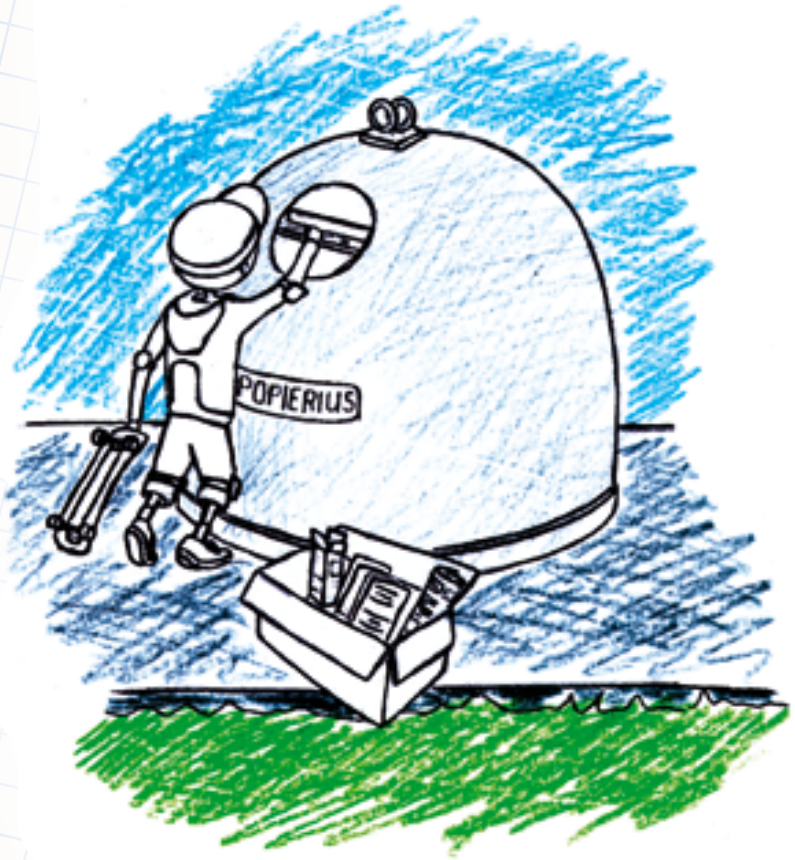
Nuoširdžiai Jūsų
Aplinkosaugos informacijos centro kolektyvas

RŪŠIUOK ATLIEKAS IR MAŽINK JŲ KIEKĮ!

Atliekas reikia rūšiuoti, kad kuo mažiau jų patektų į sąvartynus, kurie teršia orą, vandenį ir žemę! Tik rūšiuojamas atliekas galima perdirbti ir iš jų sukurti naujus gaminius. Tikriausiai pastebėjai Žaliojo taško simbolį ant įvairių pakuočių? Šis simbolis rodo, kad pakuotės kelionė perdirbimo grandine jau apmokėta.

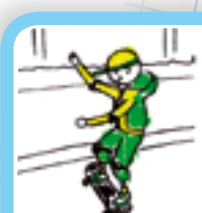
Taip pat tai reiškia, kad kiekvienas žmogus, perkantis Žaliuoju tašku pažymėtus produktus, tinkamai rūšiuoja ir šalina pakuočių atliekas, padeda taupyti gamtos išteklius ir saugoti aplinką. Kad perdirbimo ratas pradėtų suktis, pakuotė turi patekti į rūšiavimui skirtus konteinerius.

Ar žinai, kad prirašyti sąsiuviniai, pratybų knygelės ar nepavykusių piešinių lapai gali būti perdirbami ir vėl naudojami? Kaupk popierių ir pristatyk jį į popieriaus supirkimo punktą.

Vienas konteineris popieriaus išgelbės nuo kirtimo vieną medį! Tai bus Tavo įnašas saugant mišką ir švarią aplinką!

TAUPYK ENERGIJĄ!

Energijos ištekliai pamažu senka, todėl reikia mažinti elektros vartojimą. Energiją gali taupyti ir Tu! Paprašyk tėvelių, kad namuose naudotų energiją tausojančias elektros lemputes.

Paaiškink, kad jos yra 5 kartus efektyvesnės ir tarnauja 8 kartus ilgiau už įprastines lemputes.

Atsimink, kad net ir tada, kai televizorius išjungtas, bet dega raudona lemputė, televizorius sunaudoja beveik pusę to elektros energijos kiekio, kuris sunaudojamas televizorių žiūrint! Elektriniu virduliu užvirk tik tiek vandens, kiek reikia tam kartui – šitaip sunaudosi mažiau elektros!

TAUPYK VANDENĮ!

Turbūt niekada nesusimąstei, kad visame pasaulyje yra daugiau nei milijardas žmonių, kurie neturi švaraus geriamojo vandens. Taigi ir vandenį reikia tausoti.

Tu taip pat gali taupyti vandenį! Nors ir linksma valantis dantis stebėti srūvantį vandenį, vis dėlto reikėtų jį užsukti.

Ar žinai, kad prausiantis po dušu sunaudojama trečdaliu mažiau vandens negu maudantis vonioje? O ar patikėtum, jog iš sugedusio čiaupo net plonyte srovele per parą išbėga 1500 litrų vandens? Tokį vandens kiekį žmogus sunaudoja per mėnesį!

RŪPINKIS SAVO MAISTU!

Toks maistas nevisavertis, turi daug riebalų, todėl nuo jo galima nutukti, o ateityje net susirgti įvairiomis ligomis.

Sveikas maistas – geros energijos šaltinis. O ši energija reikalinga tam, kad niekada nesirgtum ir sparčiai augtum. Nekeisk sveiko maisto į mėsainius, traškučius, šokoladukus ir limonadus.

Vertingiausi – ekologiški maisto produktai! Tai įvairūs produktai, kuriuose gausu vitaminų ir mineralų, jie neužteršti sveikatai kenksmingomis medžiagomis. Šie produktai žymimi specialiais ženklais. Lygiai tokios pat vertingos ir savo darže nenaudojant chemikalų išaugintos daržovės ir vaisiai.

EKO agros

TAUSOK GAMTĄ!

Poilsiaudamas galvok ir apie gamtą – juk tai daugelio gyvūnų namai! Niekada nepamiršk sutvarkyti teritorijos, kur poilsiavai!

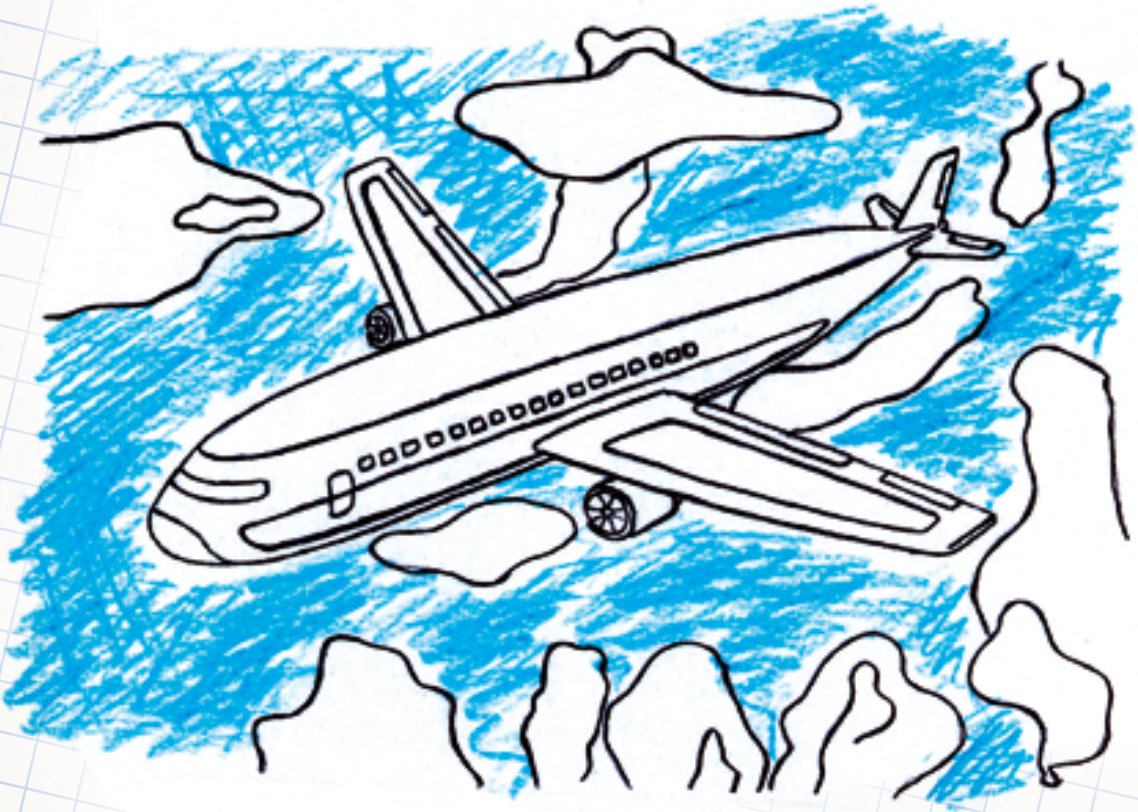

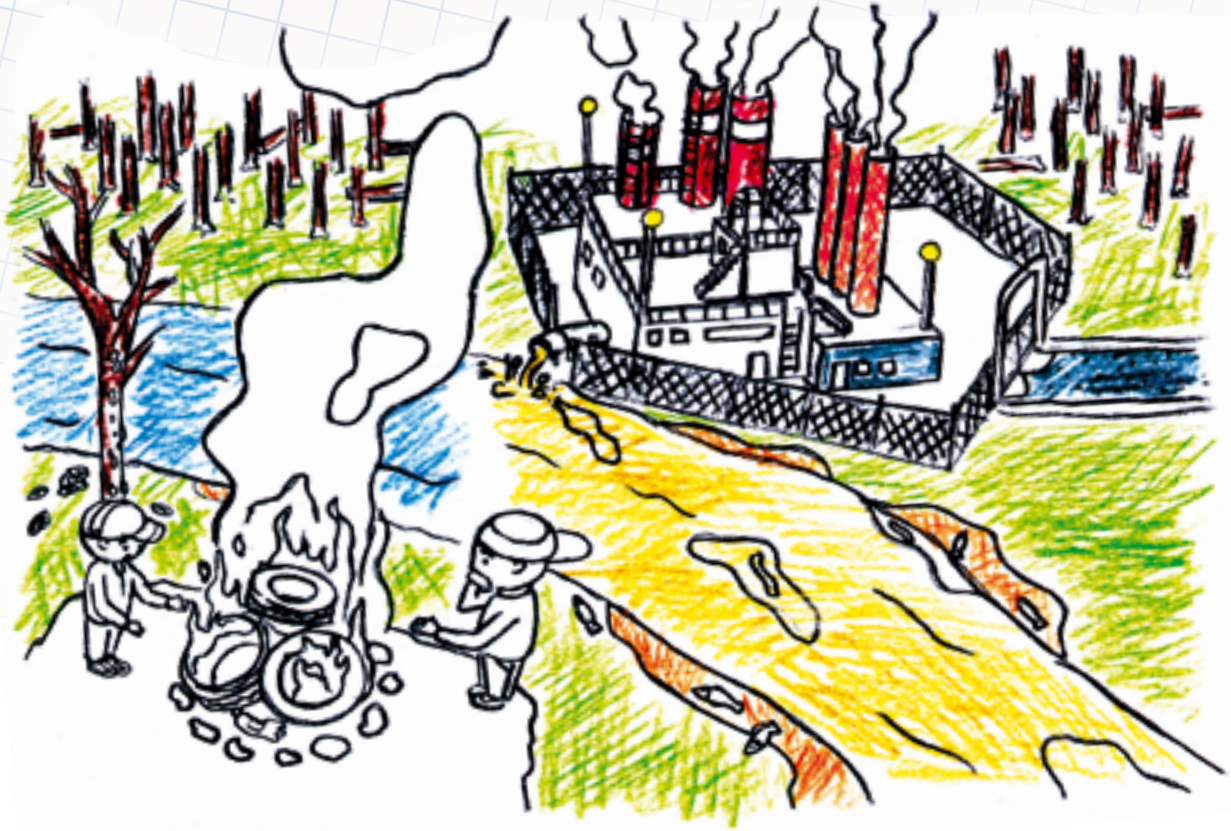
Žiemą rūpinkis badaujančiais gyvūnais – palesink paukštelius, nunešk žvėreliams pašaro į mišką. Tačiau rūpintis gyvūnais reikia tik tada, kai jiems iš tiesų sunku, nes nuolatos šeriami gyvūnai pripranta prie gaunamo ėdalo ir nebesugeba patys jo susirasti.

NETERŠK ORO!

Į kitas šalis geriau važiuok traukiniu ar autobusu, nes lėktuvai į orą išmeta daug kenksmingų medžiagų, o tai veikia klimato kaitą. Venk ir tropinių vaisių – juk juos gabena lėktuvais!

Gamyklos ir transportas teršia orą ir daro žalą visai gyvybei Žemėje. Kaip Tu gali prisidėti prie oro taršos mažinimo? Nedegink šiukšlių, ypač padangų, plastmasės, nes jose yra daugiausia nuodingųjų medžiagų.

STABDYK KLIMATO KAITĄ

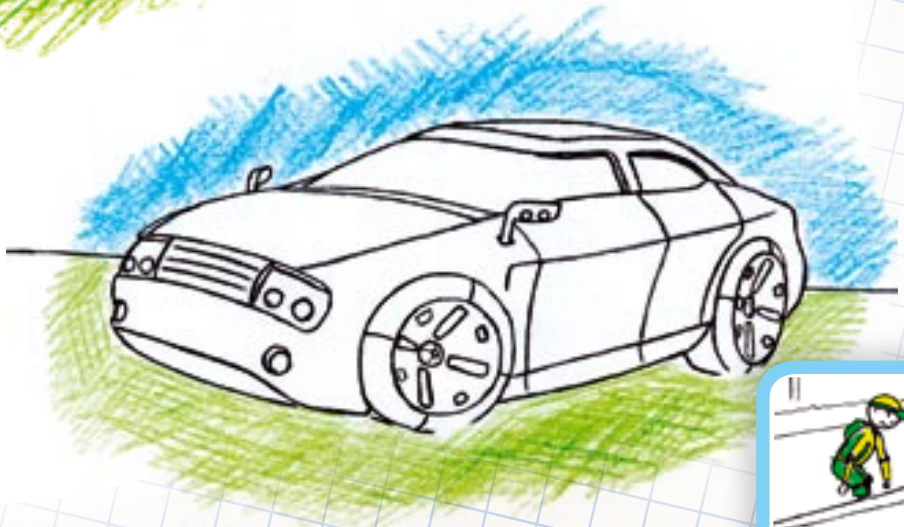

Transportas labai prisidėjo prie globalinio klimato atšilimo, dėl kurio prasidėjo ledynų tirpimas, padažnėjo stichinės nelaimės – potvyniai, audros, sausros. Tu irgi gali padėti stabdyti klimato kaitą – daugiau vaikščiok pėsčiomis, naudokis visuomeniniu transportu, važinėk dviračiu ar riedučiais, nes tai neteršia aplinkos ir skatina gyventi sveikiau!

Jei jau tenka važiuoti automobiliu, pasidomėk, gal ir kaimynas važiuoja ta pačia kryptimi ir visai nebūtina važiuoti dviem automobiliais?

Nepamiršk, kad automobilyje yra 5 vietos, o autobuse – 50, todėl visuomeninis transportas – išties ekonomiškiau.

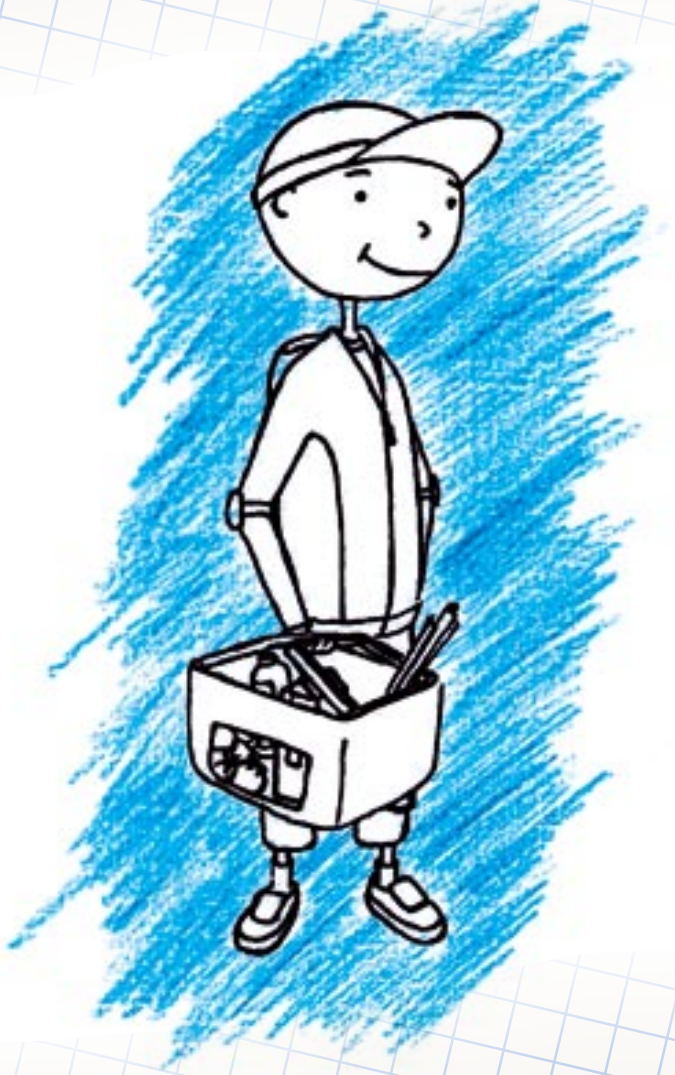

VARTOK ATSAKINGAI!

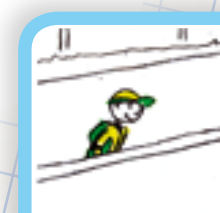
Būk atsakingas ir išmintingas vartotojas, paskatink šitaip elgtis ir artimuosius. Prieš eidamas į parduotuvę, sudaryk su tėveliais pirkinių sąrašą, apgalvok, ar tikrai visko reikia? Rinkis ekologiškus produktus, kai gali. Europos sąjungoje jie žymimi "Gėle".

Senus daiktus stenkis atnaujinti, sutaisyti ir vėl panaudoti. Knygomis ar žaislais, kuriais nebežaidi, gali pradžiuginti tuos, kurie jų visai neturi. Dovanok juos ir taip prisidėsi prie atsakingo vartojimo ir atliekų mažinimo.

Atsimink, kad kuo daugiau vartosi, tuo daugiau bus gaminama, vadinasi, tuo daugiau gamtinių išteklių bus naudojama ir tuo daugiau kaupsis atliekų!

VARTOK ATSAKINGAI

Klausimai

Atsakydamas į šiuos klausimus paprašyk pagalbos savo mokytojų ar tėvelių ir sužinok daugiau apie aplinkos apsaugą.

1. Ką reiškia šis ženklas?

- O *ES "eko' ženklas, suteikiamas aplinką tausojantiems produktams ir paslaugoms.*
- O *Tai euro ženklas.*

2. Kodėl geriau praustis po dušu, o ne maudytis vonioje?

- O *Taip sunaudojame iki 3 kartų mažiau vandens.*
- O *Praustis po dušu švariau.*

3. Kodėl užterštas oras labiau pavojingas vaikams negu suaugusiems?

- O *Teršalai ore laikosi arčiau žemės, todėl vaikai juos gali lengviau įkvėpti.*
- O *Suaugusių kūnas didesnis, todėl įkvepiami teršalai jame labiau pasiskirsto negu mažame vaikų kūne.*

4. Ką daro atsakingas vartotojas?

- O *Perka tik reikalingiausius daiktus ir maisto produktus.*
- O *Kiekvienam pirkiniui naudoja atskirą plastikinį maišelį.*

5. Parašyk tris darbus, kuriuos atlikdamas prisidėtum prie aplinkos apsaugos:
   1.
   2.
   3.

Atsakęs (-iusi) į klausimus šį knygelės puslapį iškirpk ir iki 2008 m. vasario 1 d. atnešk ar atsiųsk į Aplinkosaugos informacijos centrą adresu: Pylimo 15/2, Vilnius. 10 teisingai atsakiusiųjų bus apdovanoti Aplinkosaugos informacinio centro dovanėlėmis.

Aplinkosaugos informacijos centras

Aplinkosaugos informacijos centras buvo įkurtas 1996 m. grupės studentų iniciatyva. Šiuo metu tai viena aktyviausių aplinkosaugos srityje dirbančių visuomeninių organizacijų Lietuvoje.

Informuodami visuomenę ir skatindami rūpintis aplinka bei atsakingai joje elgtis, mes taip pat siekiame prisidėti prie demokratinės ir sąmoningos visuomenės kūrimosi.

Pagrindinės mūsų veiklos sritys yra atsakingas vartojimas, saugus biotechnologijų naudojimas, tolydi plėtra, atliekų tvarkymas, biologinės įvairovės apsauga ir kitos aktualios temos. Dirbdami šiose srityse, siekiame kuo daugiau žmonių įtraukti į aplinkosaugos veiklą bei skatinti aktyviai dalyvauti sprendžiant aplinkosaugos klausimus. Norėdami atkreipti visuomenės dėmesį, rengiame akcijas, seminarus, fotonuotraukų konkursus, leidžiame įvairius leidinius, organizuojame praktinius gamtosaugos darbus.

Pylimo g. 15/2, LT-01118 Vilnius
Tel./faks. +370 5 212 40 89
El. p. info@apicentras.lt
www.apicentras.lt